

Україна
Донецький окружний адміністративний суд

Р І Ш Е Н Н Я
І М Е Н Е М У К Р А І Н И

02 червня 2022 року

Справа №200/13274/21

приміщення суду за адресою: 84122, м.Слов'янськ, вул. Добровольського, 1

Донецький окружний адміністративний суд у складі головуючого судді Шувалової Т.О., розглянувши в порядку письмового провадження за правилами спрощеного позовного провадження адміністративну справу за позовом Завальнюка Юрія Володимировича до Донецького прикордонного загону Східного регіонального управління про визнання бездіяльності протиправною, зобов'язання вчинити певні дії, -

в с т а н о в и в:

Завальнюк Ю.В. звернувся до Донецького окружного адміністративного суду із позовом до Донецького прикордонного загону Східного регіонального управління, в якому просить суд:

- визнати протиправною бездіяльність відповідача щодо невиплати індексації грошового забезпечення позивачу при звільненні;
- зобов'язати відповідача нарахувати та виплатити позивачу індексацію грошового забезпечення без зміни для обчислення індексації місяця підвищення (базового місяця) у січні 2016 року за період з 09.07.2015 року по 06.10.2016 року;
- встановити судовий контроль за виконанням рішення суду.

В обґрунтування позову позивач зазначає, що він не погоджується з діями відповідача щодо невиплати відповідачем індексації грошового забезпечення за час проходження військової служби. Індексація доходів громадян, в тому числі грошового забезпечення військовослужбовців, є складовою частиною заробітку та підлягає обов'язковому нарахуванню і виплаті. Вказане стало підставою для звернення до суду з даним позовом.

Ухвалою Донецького окружного адміністративного суду від 11 жовтня 2021 року позовну заяву залишено без руху, позивачу встановлено десятиденний строк з дня отримання даної ухвали для усунення недоліків позовної заяви.

Ухвалою Донецького окружного адміністративного суду від 05 листопада 2021 року процесуальний строк, встановлений судом для усунення недоліків позовної заяви у справі № 200/13274/21 продовжено на сім днів з дня вручення позивачу даної ухвали.

Ухвалою Донецького окружного адміністративного суду від 20 грудня 2021 року повернуто позовну заяву в частині позовних вимог про зобов'язання Донецький прикордонний загін Східного регіонального управління надати довідку про вартість неотриманого речового майна позивачу станом на день виключення із списків особового складу військової частини 06.10.2016 року; визнання протиправною бездіяльність Донецького прикордонного загону Східного регіонального управління щодо невиплати компенсації за неотримане речове майно та зобов'язання Донецький прикордонний загін Східного регіонального управління нарахувати та виплатити позивачу грошову компенсацію вартості за неотримане речове майно, визначене Інструкцією про організацію речового

забезпечення військовослужбовців Збройних Сил України в мирний час та особливий період, затвердженої Наказом Міністерства оборони України від 29.04.2016 року № 232.

Ухвалою Донецького окружного адміністративного суду від 20 грудня 2021 року позовну заяву прийнято до розгляду, ухвалено справу розглядати за правилами спрощеного позовного провадження без повідомлення учасників справи, запропоновано відповідачу подати суду відзив на позовну заяву.

Частиною п'ятою статті 262 Кодексу адміністративного судочинства України передбачено, що суд розглядає справу в порядку спрощеного позовного провадження без повідомлення сторін за наявними у справі матеріалами, за відсутності клопотання будь-якої зі сторін про інше. За клопотанням однієї із сторін або з власної ініціативи суду розгляд справи проводиться в судовому засіданні з повідомленням (викликом) сторін.

З клопотаннями про розгляд справи у судовому засіданні учасники справи не звертались.

Відповідач заперечуючи проти позову, надав суду письмовий відзив, в якому зазначив, що предметом даного спору є нарахування та виплата індексації грошового забезпечення, яка не входить до структури грошового забезпечення. Поняття заробітна плата та грошове забезпечення не є тотожними поняттями та регулюються різними нормативно правовими актами. У зв'язку з чим, відповідач зазначає, що дізнавшись про ймовірне порушення своїх прав пов'язаних з невикплатою в повному обсязі індексації грошового забезпечення, позивач з огляду на приписи частини п'ятої статті 122 Кодексу адміністративного судочинства України, мав звернутися до суду за захистом свого права протягом місяця. На підставі викладеного, відповідач просив залишити без розгляду позовну заяву позивача, у зв'язку з пропущенням позивачем строку звернення до адміністративного суду (а.с.49-53).

Дослідивши матеріали справи, всебічно і повно з'ясувавши всі фактичні обставини, на яких ґрунтується позов та заперечення на нього, оцінивши докази, які мають значення для розгляду справи, суд встановив наступне.

Позивач – Завальнюк Ю.В., 10.05.1985 року народження, РНОКПП 3117623573, є громадянином України, що підтверджується паспортом громадянина України серії ВН № 038466 (а.с.11).

Позивач має статус учасника бойових дій, що підтверджується посвідченням серії УБД № 158335, виданого Північним регіональним управлінням Державної прикордонної служби України (а.с.12).

Відповідно до наказу Східного регіонального управління Державної прикордонної служби України від 06 жовтня 2016 року № 361-ос Завальнюка Ю.В. виключено із списків особового складу частини та усіх видів забезпечення з 06.10.2016 року. зазначено, що на військову службу призваний 09.07.2015 року (а.с.13).

Відповідач листом від 29 липня 2021 року за № 7938 повідомив позивача про те, що виплата індексації грошового забезпечення за час проходження служби буде виплачена після надходження відповідних асигнувань (а.с.15).

Згідно із довідкою-розрахунком відповідача від 21 січня 2022 року № 129 позивачу за період з липня 2015 року по січень 2016 року включно не нараховувалась та не виплачувалась індексація грошового забезпечення, а з лютого 2016 року по жовтень 2016 року включно нараховувалась та виплачувалась індексація грошового забезпечення у розмірі 479,49 грн, із застосуванням базового місяця липень 2015 року та вересень 2015 року (а.с.56).

Будучи не згодним із ненарахуванням та невикплатою йому в належному (на переконання позивача) розмірі індексації грошового забезпечення, позивач звернувся до суду із даним позовом.

Надаючи правову оцінку спірним правовідносинам, суд виходить з наступного.

Статтею 19 Конституції України встановлено, що органи державної влади та органи місцевого самоврядування, їх посадові особи зобов'язані діяти лише на підставі, в межах

повноважень та у спосіб, що передбачені Конституцією та законами України.

Відповідно до статті 1 Закону України "Про соціальний і правовий захист військовослужбовців та членів їх сімей" від 20.12.1991 №2011-ХІІ (далі - Закон №2011-ХІІ) соціальний захист військовослужбовців - діяльність (функція) держави, спрямована на встановлення системи правових і соціальних гарантій, що забезпечують реалізацію конституційних прав і свобод, задоволення матеріальних і духовних потреб військовослужбовців відповідно до особливого виду їх службової діяльності, статусу в суспільстві, підтримання соціальної стабільності у військовому середовищі.

Згідно з частинами другою, третьою статті 9 Закону №2011-ХІІ до складу грошового забезпечення входять посадовий оклад, оклад за військовим званням; щомісячні додаткові види грошового забезпечення (підвищення посадового окладу, надбавки, доплати, винагороди, які мають постійний характер, премія); одноразові додаткові види грошового забезпечення та індексація грошового забезпечення.

Преамбулою Закону України "Про індексацію грошових доходів населення" від 03.07.1991 №1282-ХІІ (далі - Закон №1282-ХІІ) встановлено, що цей Закон визначає правові, економічні та організаційні основи підтримання купівельної спроможності населення України в умовах зростання цін з метою дотримання встановлених Конституцією України гарантій щодо забезпечення достатнього життєвого рівня населення України.

Відповідно до статті 1 Закону №1282-ХІІ індексація грошових доходів населення - встановлений законами та іншими нормативно-правовими актами України механізм підвищення грошових доходів населення, що дає можливість частково або повністю відшкодувати подорожчання споживчих товарів і послуг.

Статтею 2 Закону №1282-ХІІ визначено, що індексації підлягають грошові доходи громадян, одержані ними в гривнях на території України і які не мають разового характеру, зокрема, оплата праці (грошове забезпечення). Індексації підлягають грошові доходи населення у межах прожиткового мінімуму, встановленого для відповідних соціальних і демографічних груп населення.

Положеннями статті 4 Закону №1282-ХІІ визначено, що індексація грошових доходів населення проводиться в разі, коли величина індексу споживчих цін перевищила поріг індексації, який устанавлюється в розмірі 103 відсотка.

Статтею 6 Закону №1282-ХІІ визначено, що у разі виникнення обставин, передбачених статтею 4 цього Закону грошові доходи населення визначаються як результат добутку розміру доходу, що підлягає індексації в межах прожиткового мінімуму для відповідних соціальних і демографічних груп населення, та величини індексу споживчих цін. Порядок проведення індексації грошових доходів населення визначається Кабінетом Міністрів України.

У відповідності до статті 18 Закону України "Про державні соціальні стандарти та державні соціальні гарантії" від 05.10.2000 №2017-ІІІ індексацію доходів населення, яка встановлюється для підтримання достатнього життєвого рівня громадян та купівельної спроможності їх грошових доходів в умовах зростання цін, віднесено до державних соціальних гарантій, що, згідно зі статтею 19 цього Закону, є обов'язковими для всіх підприємств, установ і організацій незалежно від форми власності.

Кабінетом Міністрів України затверджено Постанову "Про затвердження Порядку проведення індексації грошових доходів населення" від 17 липня 2003 року №1078 (далі - Порядок №1078), згідно з п. 4 якого індексації підлягають грошові доходи населення у межах прожиткового мінімуму, встановленого для відповідних соціальних і демографічних груп населення.

Індексації підлягають грошові доходи громадян, одержані в гривнях на території України, які не мають разового характеру, зокрема, грошове забезпечення військовослужбовців, осіб рядового і начальницького складу, посадових осіб митної служби.

Відповідно до абзацу 8 пункту 4 Порядку №1078 у разі несвочасної виплати сум

індексації грошових доходів громадян провадиться їх компенсація відповідно до законодавства.

Відповідно до пункту 5 Порядку № 1078 у разі підвищення тарифних ставок (окладів), стипендій, виплат, що здійснюються відповідно до законодавства про загальнообов'язкове державне соціальне страхування, визначених у пункті 2 цього Порядку, значення індексу споживчих цін у місяці, в якому відбувається підвищення, приймається за 1 або 100 відсотків. Обчислення індексу споживчих цін для проведення подальшої індексації здійснюється з місяця, наступного за місяцем підвищення зазначених грошових доходів населення. Сума індексації у місяці підвищення грошових доходів, зазначених у абзаці першому цього пункту, не нараховується, якщо розмір підвищення грошового доходу перевищує суму індексації, що склалася у місяці підвищення доходу. Якщо розмір підвищення грошового доходу не перевищує суму індексації, що склалася у місяці підвищення доходу, сума індексації у цьому місяці визначається з урахуванням розміру підвищення доходу і розраховується як різниця між сумою індексації і розміром підвищення доходу.

Отже, на підприємства, установи, організації незалежно від форм власності покладається обов'язок проводити індексацію заробітної плати (грошового забезпечення) у разі перевищення величини індексу споживчих цін встановленого порогу індексації, при цьому базовим місяцем при обчисленні індексу споживчих цін для проведення подальшої індексації слід вважати підвищення грошового забезпечення за рахунок зростання його складових, які не мають разового характеру.

Таким чином, індексація грошового забезпечення є однією з основних державних гарантій щодо оплати праці. За вимогами вказаних нормативно - правових актів проведення індексації у зв'язку зі зростанням споживчих цін (інфляцією) є обов'язковою для всіх юридичних осіб роботодавців, незалежно від форми власності та виду юридичної особи.

Із аналізу наведених нормативно-правових актів, вбачається що на підприємства, установи, організації незалежно від форм власності покладається обов'язок проводити індексацію заробітної плати (грошового забезпечення) у разі перевищення величини індексу споживчих цін встановленого порогу індексації.

Проте, як вже зазначалося, позивачу за період з липня 2015 року по жовтень 2016 року нараховувалась та виплачувалась індексація грошового забезпечення у неналежному розмірі, що свідчить про протиправну бездіяльність відповідача.

Таким чином, невиклата позивачу індексації грошового забезпечення у належному розмірі з 09.07.2015 року по 06.10.2016 року включно є порушенням вимог Закону №1282-ХІІ та Порядку №1078, а тому позовні вимоги у цій частині мають бути задоволені .

З приводу доводів відповідача у листі-відмові про відсутність коштів, як підставу для невиклати індексації грошового забезпечення позивачу, суд зазначає наступне.

Європейський Суд з прав людини у рішенні по справі "Кечко проти України" зауважував, що реалізація особою права, що пов'язане з отриманням бюджетних коштів, яке базується на спеціальних та чинних на час виникнення спірних правовідносин нормативно-правових актах національного законодавства, не може бути поставлена у залежність від бюджетних асигнувань, а тому суд критично ставиться до таких доводів відповідача.

З огляду на викладене, обмежене фінансування жодним чином не впливає на наявність чи відсутність у відповідача обов'язку щодо нарахування індексації грошового забезпечення позивачу.

Таким чином, вказані відповідачем обставини не позбавляють його обов'язку провести індексацію грошового забезпечення позивача у встановленому законом порядку, а тому суд вважає за необхідне задовольнити позов у цій частині шляхом визнання протиправною бездіяльність відповідача щодо невиклати індексації грошового забезпечення при звільненні.

Зважаючи на встановлення судом порушеного права, суд вважає за необхідне

зобов'язати відповідача нарахувати та виплатити позивачу індексацію грошового забезпечення за період з 09.07.2015 року по 06.10.2016 року без зміни базового місяця - січень 2016 року, з урахуванням раніше виплачених сум.

Покладення такого обов'язку на відповідача не є перебиранням функції іншого суб'єкта владних повноважень в реалізації відповідних управлінських функцій і вирішенні питань, віднесених до виключної компетенції такого суб'єкта та зобов'язанням його приймати рішення, які входять до його компетенції чи до компетенції іншого органу, з огляду на обов'язковість ефективного механізму захисту порушеного права.

Відповідно до частини першої статті 122 Кодексу адміністративного судочинства України позов може бути подано в межах строку звернення до адміністративного суду, встановленого цим Кодексом або іншими законами.

Таким чином, Кодекс адміністративного судочинства України передбачає, що строк звернення до суду може встановлюватися іншими спеціальними законами.

Правове становище осіб, які проходять військову службу у тому числі звільнення з військової служби, а також порядок та умови оплати праці врегульовано спеціальним законодавством, зокрема, Законом України "Про соціальний та правовий захист військовослужбовців та членів їх сімей" та Положенням про проходження громадянами України військової служби у Збройних Силах України, а в частині, яка не врегульована вказаним законодавством, - субсидіарно застосовуються норми Кодексу законів про працю України.

Порядок і строки звернення до суду з позовом щодо виплати належних сум грошового забезпечення, зокрема індексації, спеціальне законодавство не містить.

Водночас, такий порядок встановлений КЗпП.

Відповідно до частини другої статті 233 КЗпП у разі порушення законодавства про оплату праці працівник має право звернутися до суду з позовом про стягнення належної йому заробітної плати без обмеження будь-яким строком.

Так, Конституційний Суд в рішенні № 9-рп/2013 від 15 жовтня 2013 року дійшов висновку про те, що положення частини другої статті 233 Кодексу законів про працю України слід розуміти так, що у разі порушення законодавства про оплату праці працівник має право звернутися до суду з позовом про стягнення сум індексації заробітної плати та компенсації втрати частини заробітної плати у зв'язку з порушенням строків її виплати як складових належної працівнику заробітної плати без обмеження будь-яким строком незалежно від того, чи були такі суми нараховані роботодавцем.

Верховний Суд у постанові від 15.10.2020 по справі №240/11439/19 зробив висновок, що індексація є складовою заробітної плати.

Отже, до спірних правовідносин підлягають застосуванню положення частини другої статті 233 КЗпП.

Таким чином, доводи щодо пропуску позивачем строку звернення до суду є необґрунтованими та спростовуються встановленими у справі обставинами.

Щодо вимог позивача про зобов'язання відповідача подати звіт про виконання судового рішення, суд зазначає, що в силу положень частини першої статті 382 Кодексу адміністративного судочинства України, суд, який ухвалив судові рішення в адміністративній справі, може зобов'язати суб'єкта владних повноважень, не на користь якого ухвалене судові рішення, подати у встановлений судом строк звіт про виконання судового рішення.

Отже, зазначене є правом суду, а не обов'язком, водночас, позивачем не наведено обставин, які б викликали у суду сумнів у тому, що відповідач може ухилитись від виконання судового рішення, у зв'язку з чим у суду відсутні підстави для застосування приписів статті 382 Кодексу адміністративного судочинства України щодо встановлення судового контролю шляхом зобов'язання відповідача подати звіт про виконання рішення суду.

Відповідно до пункту 2 статті 2 Кодексу адміністративного судочинства України у

справах щодо оскарження рішень, дій чи бездіяльності суб'єктів владних повноважень адміністративні суди перевіряють, чи прийняті (вчинені) вони: 1) на підставі, у межах повноважень та у спосіб, що визначені Конституцією та законами України; 2) з використанням повноваження з метою, з якою це повноваження надано; 3) обґрунтовано, тобто з урахуванням усіх обставин, що мають значення для прийняття рішення (вчинення дії); 4) безсторонньо (неупереджено); 5) добросовісно; 6) розсудливо; 7) з дотриманням принципу рівності перед законом, запобігаючи всім формам дискримінації; 8) пропорційно, зокрема з дотриманням необхідного балансу між будь-якими несприятливими наслідками для прав, свобод та інтересів особи і цілями, на досягнення яких спрямоване це рішення (дія); 9) з урахуванням права особи на участь у процесі прийняття рішення; 10) своєчасно, тобто протягом розумного строку.

Частиною першою статті 72 Кодексу адміністративного судочинства України визначено, що доказами в адміністративному судочинстві є будь-які дані, на підставі яких суд встановлює наявність або відсутність обставин (фактів), що обґрунтовують вимоги і заперечення учасників справи, та інші обставини, що мають значення для правильного вирішення справи.

З огляду на викладене, суд приходить до висновку про наявність правових підстав для часткового задоволення позову.

Оскільки, позивач звільнений від сплати судового збору, суд не вирішує питання про стягнення судових витрат.

Керуючись статтями 2, 6, 72-77, 94, 139, 192-193, 242-246, 293, 295, 297 Кодексу адміністративного судочинства України, суд –

В И Р І Ш И В:

Адміністративний позов Завальнюка Юрія Володимировича (РНОКПП: 3117623573, місце реєстрації: м. Житомир, вул. Космонавтів, 14а/6) до Донецького прикордонного загону Східного регіонального управління (код ЄДРПОУ: 14321726, місцезнаходження: 87521, Донецька область, м. Маріуполь, вул. Гагаріна, 150-а) про визнання бездіяльності протиправною, зобов'язання вчинити певні дії – задовольнити частково.

Визнати протиправною бездіяльність Донецького прикордонного загону Східного регіонального управління щодо невиконання індексації грошового забезпечення Завальнюку Юрію Володимировичу при звільненні у належному розмірі.

Зобов'язати Донецький прикордонний загін Східного регіонального управління нарахувати та виплатити Завальнюку Юрію Володимировичу індексацію грошового забезпечення за період з 09 липня 2015 року по 06 жовтня 2016 року без зміни базового місяця - січень 2016 року, з урахуванням раніше виплачених сум.

У задоволенні решти позовних вимог - відмовити.

Рішення суду набирає законної сили після закінчення строку подання апеляційної скарги всіма учасниками справи, якщо апеляційну скаргу не було подано.

У разі подання апеляційної скарги рішення, якщо його не скасовано, набирає законної сили після повернення апеляційної скарги, відмови у відкритті чи закриття апеляційного провадження або прийняття постанови судом апеляційної інстанції за наслідками апеляційного перегляду.

Апеляційна скарга на рішення суду подається до Першого апеляційного адміністративного суду протягом тридцяти днів з дня його проголошення. Якщо в судовому засіданні було оголошено лише вступну та резолютивну частини рішення, або розгляду справи в порядку письмового провадження, апеляційна скарга подається протягом тридцяти днів з дня складання повного тексту рішення.

Учасник справи, якому повне рішення суду не було вручено у день його проголошення або складання, має право на поновлення пропущеного строку на апеляційне оскарження, якщо апеляційна скарга подана протягом тридцяти днів з дня вручення йому повного

рішення суду.

Повне судове рішення складено та підписано 02 червня 2022 року.

Суддя

Т.О. Шувалова

Виготовлено з автоматизованої
системи документообігу суду

Судове рішення не набрало
законної сили

*306*5267970*1*2*